

مرکز اسناد حقوق بشر ایران گزارش اعدام کردها توسط جمهوری اسلامی در سال ۱۳۵۸ را منتشر کرد.

۵ آبان ۱۳۹۰

نیو هیون، کنتیکت - مرکز اسناد حقوق بشر ایران امروز گزارش مستند اعدام کردهای ایران توسط جمهوری اسلامی در مرداد و شهریور ۱۳۵۸ را منتشر کرد. این گزارش، «خاطرات تسخیر شده: اعدام کردها توسط جمهوری اسلامی در سال ۱۳۵۸»، از لینک زیر قابل دسترس است.

<http://www.iranhrdc.org/persian/permalink/3510.html>

کردهای ایران، همانند بسیاری از اقلیتهای قومی دیگر، از انقلاب ۱۳۵۷ ایران حمایت کردند، و به دنبال نوعی خودمختاری در جمهوری نوپای اسلامی بودند. بنابراین در مرداد ۱۳۵۸، تنها شش ماه بعد از بازگشت آیت الله روح الله خمینی به ایران، وی به نیروی نظامی و سپاه پاسداران تازه تاسیس شده فرمان داد تا کردها را درهم کوبیده و کنترل مناطق کردنشین در شمال غرب ایران را به دست بگیرند. نیروهای دولتی طی چند هفته دست به حملات خونینی زدند که طی آن شهرها را با توپخانه و تانک و نیز بمباران هوایی به محاصره درآوردند. تا اوایل شهریور آنها شهرهای اصلی را تحت کنترل درآورده بودند و مبارزان کرد (پیشمرگه‌ها) به کوهستانها گریخته و از آنجا به مبارزات چریکی خود ادامه می‌دادند.

اما خمینی تنها به اعزام ارتش و اعضاء پاسداران انقلاب به این نواحی اکتفا نکرد. او برای ایجاد هراس هر چه بیشتر، یار دیرین خود، آیت‌الله صادق خلخالی را هم به منظور اجرای محاکمات شتابزده و صدور فرمان اعدام این به اصطلاح شورشیان، اعزام داشت. خلخالی، تا آن هنگام به عنوان رئیس دادگاه تازه تأسیس انقلاب اسلامی، به دلیل اشتیاقش برای اجرای محاکمات شتابزده و صدور فرمانهای اعدام، از جمله فرمان اعدام شاه در تبعید، به «قاضی طناب دار» شهرت یافته بود.

در طول ماه‌های مرداد و شهریور، در حالیکه نیروهای دولتی کنترل شهرهای نواحی کردنشین را به دست می‌گرفتند، خلخالی و دستیارانش برای چندین هفته به محاکمه مردان، زنان، و پسرانی که بدون هیچگونه حکم جلب و یا اتهامی دستگیر شده بودند، پرداختند. او و دستیارانش به طور خلاصه از زندانیان سؤالاتی می‌پرسیدند و سپس آنها را به جرائمی از قبیل «مفسد فی الارض و محارب با خدا و رسول خدا» محکوم نموده و بعد آنها را به

جوخه‌های آتش می‌سپردند. تمام این مراحل معمولاً فقط یک روز و گاهی تنها چند ساعت به طول می‌انجامید. اگرچه تعداد کلی اعدام‌ها معلوم نیست، اما بر اساس آنچه در آن زمان گزارش شده، بالغ بر ۸۰ تن در طول سه هفته اعدام شدند.

این گزارش صرفاً به شرح یک رویداد سبانه از موارد متعددی که رژیم جمهوری اسلامی در نواحی کردنشین و نیز دیگر مناطق ایران مرتکب شده می‌پردازد. این نبردها و کشتارها در مناطق کرد ادامه یافت و عاقبت منتج به یک جنگ تمام عیار گردید که سالها ادامه یافت. ایرانیان کرد به علاوه دیگر اقلیت‌های قومی به کار برای حفظ حقوق سیاسی و فرهنگی خود ادامه دادند، و جمهوری اسلامی هم به دستگیری، شکنجه و حبس کردها ادامه داد.

گرچه این وقایع ۳۰ سال پیش اتفاق افتاده اند، اما هنوز حائز اهمیت هستند چرا که مقدمه ای بر سرکوب مستمر و متمادی صدای اقلیتها توسط جمهوری اسلامی شدند. رژیم همچنان به نقض حقوق انسانی، سیاسی و فرهنگی کردها ادامه می‌دهد. استفاده از زبان کردی در نشر و آموزش و پرورش مورد توجه قرار نمی‌گیرد. دانشجویان و فعالان سیاسی و مدنی کرد مرتباً دستگیر، بازداشت و زندانی می‌شوند. گزارش شده است که در حال حاضر حداقل پانزده نفر از شهروندان کرد به جرائم سیاسی در انتظار اعدام توسط جمهوری اسلامی هستند.

مرکز اسناد حقوق بشر ایران موسسه‌ای غیر انتفاعی می‌باشد که در سال ۱۳۸۳ توسط گروهی از پژوهشگران، فعالان حقوق بشر و تاریخدانان تاسیس شد. کارمندان این مرکز، وکلا و پژوهشگران حقوق بشر می‌باشند که مسئول تهیه گزارشهای جامع و کامل از وضعیت حقوق بشر در ایران از زمان انقلاب تا کنون می‌باشد. هدف این مرکز تشویق گفتگوی آگاهانه بین محققین و عموم مردم در داخل و خارج از ایران می‌باشند. گزارشهای حقوق بشری و آرشیوی اسناد حقوق بشر این مرکز در پایگاه اطلاعاتی آن www.iranhrdc.org برای دسترسی و آموزش عموم موجود می‌باشند.